

Gerçek

Cuntaya Karşı Mücadelede Demokratik İşbirliği ve Cephe

Gazetemizin geçen sayısının ekinde işçi sınıfı politik hareketinin birliği için Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin 12 Eylül sonrasındaki çabalarını ve görüşlerini içeren dökümanları yayınlamıştık.

Bu sayımızda ise cuntaya karşı mücadele, işbirliği ve giderek en geniş demokrasi güçlerinin ortak cephesinin örülmesi konusunu özetleyeceğiz.

ANTI-FAŞİST CEPHE POLİTİKASI

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, bildiği gibi, sadece 12 Eylül faşist darbesinden sonra değil, ta Parti'nin kuruluşundan başlayarak demokratik işbirliğini savunmuş ve bu yolda ısrarlı çabalarını elden bırakmamış, genel ve yerel seçimlerde bile aynı politikayı izlemiştir.

Faşizmin ayak seslerinin iyiden iyeye duyulmaya başladığı 1979 sonbaharında, devrimci ve demokratik güçlerin en geniş birliğine giden ilk adım olarak Merkezi Siyasal İşbirliği çalışmaları başlamıştı.

TSİP, faşizm tehlikesinin somut bir vakıya olduğunu belirtiyor ve devrimci durumun varolmadığı koşullarda, anti-faşist mücadelenin bir devrim mücadelesi olmadığını söyleyerek Programında öngördüğü devrim cephesi olan anti-emperyalist, anti-faşist, anti-tekelle ve anti-şovenist nitelikli Demokratik Halk Cephesi politikasını koruyarak, bulunulan taktik aşamada esas olarak faşizmin gelmesini önleyecek anti-faşist nitelikli en geniş demokrasi güçlerinin ortak mücadele birliğini savunuyor ve o dönem koşullarında bunun da adının Demokratik Birlik Hareketi veya buna yakın deyimlerle somutlanmasını öneriyordu. Böyle bir siyasal birliktelikesas olarak siyasal demokrasiyi ve temel insan haklarını savunmalıydı ve devrim platformunda yer almaya- cık olan fakat faşizme karşı olan, Avrupa tipi bir burjuva demokrasisini öngören liberal güçleri de kucaklamalıydı.

Bu öngörüler bütünüyle Komintern 7nci Kongresi'nin kararlarına ve bu kararlara temel teşkil eden raporu Kongreye sunan, Kongre tarafından Genel Sekreterliğe seçilen Dimitroff'un görüşlerine uygundu.

12 Eylül'deki askeri darbe sonucunda askeri-faşist diktatörlük kurulunca, cuntaya karşı olan en geniş güçlerin siyasal demokrasi talepleri etrafında mücadele birliğinin bir demokratik cephe halinde gerçekleş-

tirilmesi kaçınılmaz bir zorunluluk ve cuntayı devirmenin tek yolu olarak önümüze gelmişti.

Uzun bir çalışmayı gerektirecek bu çalışmada, TSİP açısından, bir yıl önce başlatılmış olan dörtlü Merkezi Siyasal İşbirliğinin yeni koşullarda, yeni döneme uygun yöntemlerle sürekliliğinin sağlanması, bir yıllık deneyde karşılaşılan olumsuzlukların ve eksikliklerin aşılması birinci adımdı. Bu nedenle TSİP yönetimi 12 Eylül darbesinin ilk haftası içinde diğer her üç tarafla da merkezi düzeyde ilişki kurdu ve yurtdışında bir demokratik konferans önerisi yaptı. Gündem olarak hem geçmişin etrafı bir değerlendirmesinin yapılmasını, hem de yeni ortaya çıkan mevcut durumun analizi ve bunun sonucunda dörtlü işbirliğinin alacağı biçimi ve bu dörtlü dışındaki cunta karşıtı diğer ilerici, demokratik güçlerle birlikte tek bir cepheye ulaşma konusunu getirdi.

DÖRTLÜ KONFERANS ÖNERİSİ

Sözlü olarak yapılan bu öneriden sonra TSİP 1 Şubat 1981 tarihinde TİP ve TKP'ye yazdığı mektuplarda a) Politik Birlik b) Dörtlü Demokratik Konferans önerisi yaptı. Geçen sayımızda bu mektubun bilimsel sosyalist siyasal birlikle ilgili bölümünü yayınlamıştık. Mektubun ikinci bölümünde, demokratik birlikle ilgili olarak TSİP şunları söylüyordu:

"2-Anti-Faşist Cephe ve Demokratik Birlik Sorunu:

Bu konuda dün olduğu gibi bugün de, belirleyici adım son bir yıl içinde geliştirilmeye çalışılan, fakat çetleli zaafllara uğrayan dörtlü 'Merkezi Siyasal İşbirliği'nin, geçmiş deneylerden de yararlanarak, ilkel, sağlam ve kalıcı zeminlerde, yeniden canlandırılmasıdır. Bugün Türkiye'de karşılıklı bilgilendirmeyle sınırlı olarak sürdürülen ikili ilişkilerin son derece yetersiz kaldığı bir gerçektir. Nitekim 12 Eylül darbesini izleyen günlerde, bu öneri diğer üç tarafa da Partimizce getirilmiş ve anti-faşist cephenin kurulmasının ilk adımı olarak böylesi bir dörtlü kolektif platformun toplanmasına çalışılmıştı. Bugüne kadar sağlanamayan böyle bir toplantının, ideolojik-siyasal-örgütsel birlik (Partilerimizin birleştirilmesi) görüşmelerine paralel olarak, vakit geçirmeden toplanarak, ilke ve yöntemlerini, somut hedef ve programlarını saptaması bizce zorunludur. Pratikte anti-faşist mücadeleye yol gösterecek ve işçi sınıfı dışında kalan demokratik güçleri de bu ortak çabala-

ra katarak demokratik birlik hareketini, cephe ilkeleri ışığında inşa etmeye başlayacak bu kolektif çalışma her dört siyasal kuruluş tarafından zaman yitirmeksizin gerçekleştirilmelidir kanısındayız.

Bu arada, her iki toplantının ya da platformun- birbirleriyle ilişkili olmalarının yanısıra, birbirlerinden bağımsız olduklarını da belirtmek isteriz. Diğer bir deyişle, politik birlik için önerdiğimiz üçlü toplantı, demokratik birlik için önerdiğimiz dörtlü toplantının önşartı değildir. Yani tarafların politik birlik platformu konusunda görüş birliğine varamamaları, ya da birlik görüşmelerine gerek görmemeleri halinde; yahut da tersi durumunda, yani birleşme görüşmelerinin üçlü olarak başlaması durumunda, her iki halde de, dörtlü toplantı mutlaka gerçekleştirilmeli ve demokratik düzeydeki bu platform kurulmalıdır.

Böyle bir demokratik birlik platformu için bir öneri getirmiyoruz. Çünkü konular bellidir ve üzerlerinde bir hayli görüşülmüş, tartışılmıştır. Şimdi yapılması gereken şey, ilkeler zemininde taraflar arasında kolektif çalışmanın gerektirdiği güveni ve eylem beraberliğini hızla inşa etmek ve yeni dönemin getirdiği yöntem sorunlarını çözerek, saptanacak hedefler için harekete geçmektir.

Sınıf mücadelemizin ve genel demokrasi hareketimizin büyük sorunlarla karşı karşıya bulunduğu, halkımızın faşizme, emperyalizme, tekkellerin egemenliğine ve şovenizme karşı büyük mücadelelerin eşiğinde olduğu bu günlerde, Partilerimizin zaman yitirmeksizin biraraya gelecek, genel emekçi halk hareketinin ve topyekun anti-faşist mücadelenin ivedi sorunlarına çözüm getirmesi son derece önemli tarihsel bir zorunluluktur.

Bu nedenle, önerilerimiz hakkındaki görüşlerinizin ya da mukabil önerilerinizin en kısa zamanda tarafımıza iletileceği inancı ile, çalışmalarınızda başarılar diler, kardeşçe selamlarımızı sunarız."

Önceden de belirtmiş olduğumuz gibi bu mektuba TKP tarafı hiç cevap vermedi, TİP ise böyle bir görüşmenin teknik güçlükler aşıldıktan sonra yapılabileceğini bildirdi. Kürdistan Devrimci Demokratları ise bu öneriye Eylül 1981'de sözlü olarak olumlu cevap vermiş olduğunu, aynı tutumunu sürdürdüğünü bildirdi.

TSİP, TİP ve TKP yöneticilerinden yurtdışında olanlar arasında kayda değer bir diyalogun bulunmadığı o dönemde, mücadele alanı olan yurtdışındaki merkezi ilişkilerde de düzenlilik yoktu.

TİP'e ÖNERİLER

Faşist darbeden sonra TSİP kendisi dışındaki her üç tarafla da ikili ilişkileri sürdürmeye son derece önem verdi ve titizlik gösterdi. Bu konuda karşılaşılan aksamlar istisnasız her defasında diğer taraflardan geliyordu.

Örneğin TKP tarafı 12 Eylül'den sonra TSİP'le başlayan ikili görüşmelerine iki kez geldi, ondan sonraki periyodik görüşmeye gelmedi ve bunun yedekleri olarak karşılıklı kararlaştırılmış bulunan üstüste beş randevuya da gelmeyince iki parti arasındaki ilişki tümüyle kopmuş oldu. TİP tarafı ile görüşmeler uzun süre devam etti, fakat 1981 Eylül ayında TİP'li arkadaşlar tarafından tek taraflı olarak kesildi.

TSİP ve TİP arasında somut pratik içinde ilişkilerin bir yıla yakın sürmesi kuşkusuz ki TKP'nin tutumundan farklıydı ve olumluydu. Ama bu konuda somut bir işbirliğine, pratik eylem birliğine ulaşılmadı.

Daha sonraki dönemde, TSİP yöneticileri TİP'e işçi içinde, üretim ve yerleşim ünitelerinde, diğer halk kesimlerinde somut ve yerel talepler etrafında demokratik birimlerin ortaklaşa oluşturulması önerisini getirdiler. Bu öneri de, ortak yayın önerisi gibi sonuçsuz kaldı.

Bu konuda TSİP'nin *Güncel Görevler ve Pratik İşbirliğine Doğru Pratik Adımlar* başlığı altında TİP'e yurtiçinde ilettiği yazılı öneride somut pratikler getirilmekteydi:

"Güncel görev, faşizme karşı olan güçlerin birliğini sağlamaktır. Bu tümüyle siyasal kapsamlı bir görevdir ve ancak siyasal güçler aracılığıyla çözümlenebilir. Anti-faşist güçleri ise yalnızca işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi birleştirebilir. Ülkemiz somutunda bilimsel sosyalist hareketin bölünmüş olması bu görevin aynı platformda bulunan bilimsel sosyalist güçler tarafından ortaklaşa yükümlenmesini dayatmaktadır.

Partilerimiz bilimsel sosyalist platformun anti-faşist siyasal cepheyi oluşturma görevini, ilk adımda bir siyasal ittifakla yükümlenmek zorundadırlar. Ama partilerimiz ancak daha geniş bir bilimsel sosyalist platform yaratarak, anti-faşist mücadele sürecine daha etkin müdahalelerde bulunabilirler.

Güçlerimizi ve olanaklarımızı ilk adımda biraraya getirebileceğimiz görevleri şöyle tespit ediyoruz:

1- İşçi muhalefetine birleşmek:

En genel anlamıyla anti-faşist muhalefet bir işçi muhalefettir. Daha doğrusu böyle bir mücadelenin iskeletini birlik içindeki kitlesi oluşturur. Onun birliği olmaksızın faşizme karşı ciddi başarılar kazanılmıyor. O halde ilk iş bu birliğin

mimarları olmak için ortaklaşa çalışmaktır.

Biz kuşku duymuyoruz; faşizm siyasal, demokratik ve ekonomik anlamda en çok işçi sınıfına ve onun örgütsel güçlerine vurdu. Dolayısıyla ilk cevabı ondan alacaktır. Önümüzdeki günler kendiliğinden işçi eylem ve direnişlerine açık görünmektedir. Partilerimize bu alandaki çalışmalarını birleştirip, giderek genişleyen muhalefet birimleri oluşturabilirler. İşyeri, işkolu ve bölgelerde işçi sınıfının nabzını ortak kontrol edecek mekanizmalar yaratılabilir.

Bunun için:

a- İşçi muhalefatinin yakın hedeflerini ortaklaşa tespit edebiliriz.

b- Bu hedefleri bir deklarasyonla işçi çalışması içindeki militanlarımızla iletirebiliriz.

c- Onlardan birim, işkolu, bölge komiteleri oluşturmalarını isteyebiliriz.

d- Bu komitelere tüm anti-faşist işçilerin temsilcilerini katarak anti-faşist mücadelenin kitle örgütünün temellerini atabiliriz.

e- Tüm taraflarıyla cephenin siyasal merkezi oluşuncaya kadar, bu komitelere dönük yayınları ortak çıkarabilir, ortak dağıtabilir, işçilere ortak çağrılarda bulunabiliriz.

f- Yasal sendikalarda ve yasadışı bırakılan sendikal potansiyel içindeki çalışmalarda ortak hedefler saptayabilir, bu kapsamdaki işçi örgütlenmesini beraber götürebiliriz.

g- Bunoktaya varılmasını kolaylaştıracak, yardımlaşma, dayanışma, haberleşme komiteleri oluşturulabilir, varolanlar birleştirilebilir.

h- Keyfi işveren baskılarını püskürtecek, yasal yolları zorlayacak, hak aranacak durumlarda işçilere maddi, moral ve hukuki yardımların organize edilmesinde ortak davranabiliriz.

1- Faşizme karşı ortak işçi eylemlerini organize edip, yönetebiliriz.

İşçi muhalefetine karşı ortak sorumluluklar üstlenememiz için merkezi düzeyde çözümlenmelerin daha elverişli ve olanaklı olduğu görüşündeyiz. Bunun için ortak görüşlerin azamisini tespit etmek, paralel bir bilgilendirme çalışması yapmak, perspektif vermek ve bu çerçevede yerel örgütlerin inisiyatiflerine güvenmek yeterlidir sanıyoruz. Bilgi alma, aksaklıkları düzeltme, daha üst birimlerin oluşmasına karar ve izin verme, yine paralel bir çalışmayla sağlanabilir diye düşünüyoruz. Bu konuda, başlangıçta yanlış anlamalardan, yorumlardan, koordinasyon eksikliğinden ve farklı yapıların kendilerini ortak çalışmaya adapte etmede karşılaşılabilecek zorluklardan doğan aksamlar olabilir. Bunlar amaçta ısrarlı olmak kaydıyla aşılamayacak zorluklar değildir inancındayız.

Partimiz, siyasal işbirliğini kolaylaştıracak her türlü girişimin titizlikle korunmasından, bu yöndeki eğilimlerin himaye görmesinden, aksi eğilimlerin tahribatlarının asgariye

indirilmesi için alabildiğine hoşgörülü, ikna edici ve gelinen noktaların korunmasında inatçı olunmasından yanadır.

Partilerimiz, eğer mevcut koşullarda işçi muhalefetine karşı sorumluluklarını bir bütün olarak ortaklaşa yerine getirme imkanlarını yaratamıyorlarsa, olanaklarını ve güçlerini tespit ettikten sonra önerilerimizin tümünü paylaşmaları sağlanamıyorsa, üzerinde mutabık kalınan çalışma alanlarıyla sınırlı işbirliklerinin önemsiz sayılmamasından ve gündemde tutulmasından ve yerine getirilmesinden yanayız.

Daha sonra Halk Muhalefatinin Bütün Alanlarındaki İşbirliği başlığı altında yeralan ikinci bölümde, demokratik öğretmen, memur, teknik eleman, gençlik, demokratik küçük üretici kooperatifçiliği vb. alanlarında, ayrıca diğer aydın kesimlerinde ve mahalle, semt vb. gibi yerleşim birimlerinde somut işbirliği önerileri bir bir sıralanmaktaydı. Teknik hususları da içeren bu bölümü, gizlilik kuralları nedeniyle yayınlamıyoruz.

Mektubun "Anti-Faşist Cephe Sorunu" başlıklı üçüncü ve "Ortak Yayın ve Ortak Propaganda Sorunu" başlıklı dördüncü bölümlerle mektup şöyle devam ediyor."

"Anti-Faşist Cephe Sorunu:

Anti-faşist güçleri bir cepheye toparlamak ülkemiz siyasal gündeminde birinci madde olma vasfını pekiştirmektedir. Bunun çözümü gereklidir. Çözüme götüren klasik yollar vardır.

Partimiz sağlıklı çözümün merkezi siyasal işbirliklerinden ve ittifaklardan geçtiği görüşünü muhafaza etmektedir. Cephe sonuç itibarıyla bir siyasal örgüttür. Katılanların merkezi düzeyde sözsahibi olabilecekleri kurumların yaratılması doğar, kendine bağlı alt birimleri yaratarak gelişir ve yoğun bir politik propagandayla benimsetilir. Bu klasik yolun avantajları besbellidir. Kısa yoldan programını ortaya koyabilir, bağlayıcı kararlar alma niteliğine hemen ulaşır, alt mücadele birimlerinin alacakları şekli yukardan dayatır, spontane yapıların ortaya çıkmasını önler, azami katılımı sağlar, zaman kazandırır, her hareketin veya örgütün tavrını ülke düzeyinde ortaya koymasına olanak sağlar... vb.

Parti militanlarımızın, taraftarlarımızın, dost politik akımların ve nihayet umudunu sola bağlamış kitlelerin, tek tek anti-faşistlerin ve faşizmin gadrine uğramış herkesin "işbirliğine" yüksek değer verdiği bir dönemdeyiz. Merkezi düzeyde mümkün olan işbirliklerinden kaçmak, kitleler içindeki aktif güçlerimizin iş ve eylem birliğine girmelerine yardımcı olmamak, hatta engel olmak asla onaylanamaz. Anti-faşist cephe merkezli politik güçlerin programatik ve örgütsel çalışmalarıyla doğsa bile, kitleler içinde varolan işbirliği eğilimlerinin somuta dönüş-

mesi ile ete kemiğe bürünebilirler. Hiçbir cephe çalışması, işe sıfırdan başlayarak başarıya götürülmemiştir. Mutlaka bir "önkoşulun", nisbi bir gelişmenin üzerine oturmıştır. Anti-faşist mücadeleyi laftan kurtarıp işe dönüştürmeye niyetli olanlar, hem bu gerçeği, hem de bu gerçeğin ülkemizdeki yaygınlığını görmezlikten gelmemelidirler.

Partilerimiz arasında işbirliği yapılması mümkün alanlardan biri olarak da.....yayın çalışmasını görüyoruz. Ama üzüler belirmek gerekir ki, Partiniz bu konuda gerekli olan hassasiyeti bugüne kadar göstermiş değildir. Ortak yayın çıkarma konusunu "ortak yayın da çıkarabiliriz" diye görmekteyiz. Partimiz bu alanda geçmişin tekrarı olmaktan öteye geçmeyen girişimlerden yana değildir ve ancak en geniş işbirliklerinin katılıp ses duyuracağı, anti-faşist toplum kesimlerinin ortaklaşa sahipleneceği bir yayın etrafında birlikte çalışmaktan yanadır. Bu hemen gerçekleşmiyorsa, partilerimiz işbirliği özlemini bir ölçüde karşılayacak ortak bir yayın çıkarabilirler, bu küçük çabayla dahi anti-faşist güçlere geleceğe umutla bakma hakkını bahşedebilirler. Partinizin bu konudaki tekil girişimini olumsuz buluyoruz.....demokrasi güçlerine yeni dinamikler sağlayabilecek güçten, -ele alınış biçiminden dolayı- yoksun buluyoruz. Benzeri tekil çalışmalar içine girmekten sonuna kadar kaçınacağımızı, ama toplumsal anlamı olan beraberliklere dayalı ortak bir yayın için azami fedakarlığa hazır bulunduğumuzu belirtmek isteriz. Bu konuda oyalayıcı tutumları, geçiştirmeciliği onaylamıyoruz.

Bağımsız program ve bağımsız politika partilerimizin varoluş şartıdır. Bu konuda "çoğulu" inkar edecek aşamada değiliz. Bu ayrı bir zeminde vekoşulların içinde çözülecektir. Ama bugünkü koşullarda anti-faşist politikaları birleştirmemiz, ortak şiarlara bağlamamız ve tek bir anti-faşist politikayı kalın bir çizgi haline getirmemiz olanağı vardır. Oldukça ileri bir işbirliği kapsamını ifade eden böylece politik paralellikler veya birliklere güncel pratik görevlerin üstesinden birlikte gelinerek varılabilir.

Partilerimizin oluşturacakları güç, kuşkusuz sadece bir "demokratik ittifak" olacaktır. Ya da "demokrasi için ittifak". Bu sadece zikrettiğimiz alanların birinden veya birkaçından başlayarak, aynı süreçte, değişik alanlarda başka politik ittifaklarda genişleyerek, her halükarda anti-faşist cephe örgütlenmesine dönük olarak yapılan bir işbirliği olmalıdır."

TSİP yukarıdaki mektupla yazılı olarak dile getirdiği önerilerden en önemli olanlarını daha sonra TİP'li arkadaşlara pratik çalışma içinde sözlü olarak da getirdi. Fakat gene de pratik içinde işbirliği gerçekleşemedi.

FAŞİZM ORTAK MÜCADELEYE ALTEDİLEBİLİR

TSİP geçen sayımızda sözünü ettiğimiz 5.2.1982 tarihli mektupta bu pratik içinde karşılaşılan olumsuzlukları yer ve tarih göstererek bir bir sıraladı.

Örneğin:

Anti-faşist örgütlenme planında ortak bir koordinasyon komitesi kurulması, demokratik nitelikli işçi birimlerinin yukarıdan aşağıya doğru gerekli yöntemlerle ve işleyiş mekanizmalarıyla oluşturulması, ortak bir yayın çıkarılması, keza gençlik alanında ortak bir yayına gidilmesi konusunda taraflar daha sonraki aylarda ortak karar aldılar. Sadece, TİP'li arkadaşlardan kaynaklanan bir kısım aksamalar nedeniyle bu alanlardaki gerekli birimler ya hiç kurulamadı, ya da kurulan birimlerin çalışmaları yürümedi. TİP'li arkadaşlar bu birimlerdeki çalışmalarını aksattılar, kararlaştırılan görüşmelere gelmediler ve kademeli olarak bütün bu birimlerde ve her düzeyde ilişkileri bir bir kopardılar. TSİP'li arkadaşların kopan bağlantıları için değişik düzeylerde tekrar ve tekrar yaptıkları tüm girişimler sonuçsuz kaldı ve mücadelenin pratik alanında TİP'le olan her türlü mevcut ilişki gene TİP'li arkadaşların "tutumları" nedeniyle yeniden kurulamadı. Bu çabaların sonucusu Ekim ayında belli bir kademedeki TSİP'li arkadaşın TİP'li arkadaşı arayıp bulması şeklinde oldu. Söz konusu TİP'li arkadaş, açık yüreklilikle, ilişkilerin kesilmesi için direktif aldığını söyledi.

Hiç kuşkusuz, içinde bulunduğumuz ağır koşulların getirdiği zorluklar ve teknik güçlükler vardır. Ama bu teknik güçlüklerin ikili bir ilişkide sadece hep aynı tarafın ortak çalışmaları aksatmasına neden olması anlaşılır gibi değildir. Örneğin aynı güçlükler altında olan TSİP tarafı teknik veya herhangi bir nedenle çalışmayı aksatmamıştır. Ayrıca yukarıda da belirttiğimiz gibi TİP'li bir arkadaş "ilişkinin kesilmesi için talimat aldığını" da söylemiştir. Öte yandan belirtmek gerekir ki, TSİP'li arkadaşların pratik önerileri hiç bir zaman mevcut duruma uymayan, maceracı şeyler olmamıştır. TSİP sadece faşizme karşı her siyasi çevrenin kendi yağında kavrulmasıyla kendi ilişkilerini ve çalışmalarını sürdürmesiyle cuntanın yıkılmayacağına bilincindedir. Her örgütün "kendini bacağından asılacağı" bir koyun olmadığı, olmaması gerektiği açıktır.

Böylesi tutumlar olsa olsa demokrasi güçlerinin birlikte saf tutmamaları sayesinde hükümünü sürdürebileceğini gayet iyi bilen cuntanın işine yarar. TSİP hiç bir zaman kendi tekil hesapları içinde olmamıştır. Ve ancak işçi

sınıfı platformdakilerden başlayarak en geniş demokrasi güçlerinin ortak ve sınıksız kenetlenmiş mücadelesiyle faşizmin altedilebileceğini bilmektedir. Bu nedenle, başka siyasal kuruluşlarla işbirliğinin çeşitli problemler ve komplikasyonlar yaratılabileceğini bile bile, fakat faşizme karşı mücadelenin her şeyin üstünde birlikleri ve işbirliklerini gerektirdiği gerçeğini en öne koyarak anti-faşist politikasını sürdürmektedir.

1 MAYIS 1982

Geçen yıl 1 Mayıs öncesi gelip çatığında TSİP yurt çapında yaygınca dağıtılabilecek ortak bir bildiri önerisi getirdi. Fakat bu öneriye getirilecek cevapların uzaması üzerine, önceden hazırlıklı olabilmek için TSİP'liler Nisan başında her dört tarafın da kabul edebileceği - içinde taraflardan birinin özgül değerlendirmeleri ve terimleri olmayan bir bildiriye kaleme alıp bastılar, bu bildiriye Demokratik İşçi Komiteleri imzasını koydular. Ortaklaşa dağıtılması için hiçbir engel olmadığı halde diğer tarafların bu konudaki cevapları gecikince, TSİP, bu bildiriye salt kendi kadroları ve sempatanlarıyla 1 Mayıs'dan iki hafta önce yurt çapında dağıtmaya başladı.

1 Mayıs'a çok az kala, uzunca bir süredir ilişkisini kesmiş olan TKP tarafı 4'lü bir bildiri çıkarılmasını önerdi. Bu metin üzerindeki tartışmalar devam ederken, bir TKP üst düzey yetkilisi yurt dışındaki TSİP ve TİP yöneticilerini ziyaret ederek partiler düzeyinde bir bildiri yayınlanmasını önerdi. TSİP, TKP'ye bundan uzunca bir süre önce kendilerine iletilmiş ve yukarıda sözü edilen işbirliğinin canlandırılması konusundaki önerisini hatırlatarak, TSİP'in "yumurta kapağı geldiğinde" değil, düzenli bir işleyişe kavuşturulmuş işbirliği platformunda, bir program dahilinde ortak çalışmalar yapılmasını savduğunu, ancak 1 Mayıs'ın önemi dolayısıyla, böylesi bir işleyişin protokola bağlanmasını ön şart olarak koşmayacağını belirtti. Yapılan görüşmeler sonucunda TSİP ve TKP bir paragraf tarafların önerileri doğrultusunda iki alternatifli olmak üzere ortak bir metin üzerinde anlaşmışlar. TKP temsilcisi bu metni TİP'e götürdü. TİP tarafı 3 parti arasındaki ilişkileri belirleyen bir protokol kabul edilmedikçe prensip olarak ortak bildirilene imza atmayacağını söyledi. Bunun üzerine TSİP, TKP'ye iki partinin ortak bildiri yayınlamalarını önerdi. Ancak TKP, TİP'in imzasının yer almayacağı, sadece TSİP'in ve TKP'nin imzalarının bulunduğu bir bildiri yayınlanmasını uygun görmediğini belirtti. Böylece TSİP'in, spontane işleyişe karşı olmasına rağmen, ortaklaşa çalışmalar konusundaki samimiyeti ve iyi niyeti bir kez daha kanıtlandı.

Gene NİSAN 1981'de TKP tarafından TSİP'e, 3 Partinin imzasıyla yayınlanmak üzere "Güncel İstemler Platformu" başlıklı bir bildiri metni iletilmişti. TSİP bu metni inceledi ve verdiği yazılı cevapta eleştirilerini şu altı noktada özetledi.

TKP'ye MEKTUP

"1- Çağrı, içinde yer yer "cunta" kelimesi geçmesine rağmen günümüz Türkiye'sinin özgül kesitini vermekten çok, burjuva iktidarlar altındaki Türkiye'nin genel görünümünü tanımlamaya yöneliktir. Nitekim "cunta" kelimeleri metinden çıkartılırsa -ki zaten çok seyrektiler- geriye Türkiye'nin, söz gelimi son on aylık durumuyla ilgili genel geçer gözlemler kalmaktadır. Bu durumuyla bu çağrı bir AP, bir CHP ya da koalisyon iktidarları dönemlerinde de yapılabilirdi.

2- Çağrı metnindeki çeşitli talepler son derece geniş kapsamlıdır ve Türkiye'nin içinden geçmekte olduğu emperyalizme bağımlı kapitalist aşamada bir işçi sınıfı partisi programının talepler bölümünde yer alabilecek genelliktelerdir. Günümüzün özgül durumun yansıtmaktan uzak bu taleplerle cuntanın baskısı altındaki geniş yığınlara seslenilemeyeceği aşikardır.

3- Böyle bir çağrı ile cunta ve onun zorbalığı meşrulaştırılmaktadır. Çağrının muhatabı işçiler, emekçiler, demokrasi safları değil, esas itibarıyla cunta yönetimidir. İyeri sürülen taleplerin büyük bir bölümü cuntayı muhatap almaktadır. Ve bu talepler ancak cuntanın izniyle ve gayretiyle gerçekleştirilebilecek niteliktedirler.

4- Kapitalist bir düzende burjuva iktidarlar tarafından konulmuş "oyunun kuralları" vardır. İşçi sınıfının mücadelesi elbette ki, bu "oyunun kuralları" ile sınırlanamaz. Onun politikasını belirleyen bağımsız çizgisidir. Bu politikanın gereği olarak işçi sınıfı toplumda demokratik hak ve özgürlüklerin geçerli olması ve pekişmesi için mücadele eder. Çünkü onun iktidar mücadelesi ancak bu yoldan gelişir. İktidar hedefi ancak bu yolla yakınlaşır. Burjuvazi kendi düzeninde "oyunun kuralları" nı hiçe sayıp demokrasiyi tümden askıya aldığı anda demokratik hak ve özgürlüklerin yeniden kazanılması için mücadele etmek, demokrasiyi askıya alanları alaşağı etmek işçi sınıfı için en acil ve hayati hedef haline gelir. İşçi sınıfı demokrasiyi çarına gerekenlerden demokratik -ya da halk yararına- herhangi bir talepte bulunmaz, bulunamaz. Kendi düzenindeki "oyunun kurallarını" ortadan kaldıranlardan "oyunun kuralları" dahilinde iş görmesini beklemek sadece abesle iştigaldir.

5- Bu nedenle olsa gerek, TKP cun-

tanın kendisine değil, "anti-demokratik baskılarına" karşı çıkmaktadır. Hatta daha da ileri gidilmekte, "demokrasiye yönelmek" için cuntadan taleplerde bulunulmaktadır! (Sf. 18) TKP'ye göre genel oy hiçe sayan, Anayasa'yı geçersiz kılan, demokrasiyi ortadan kaldırdıktan başka temel insan hak ve özgürlüklerini ayaklar altına alan, en önemlisi de ilk günden bu yana işçi sınıfına sistemli bir şekilde saldıran cuntanın, seçimle işbaşına gelmiş burjuva iktidarlardan bir farkı yoktur.

6- TKP daha önceleri, şu veya bu ölçüde "oyunun kuralları" içinde olan çeşitli iktidarların kendilerine karşı çıkmış ve onların yerine alternatifler -UDC hükümetleri- önermiştir. Oysa şimdi Türkiye'de zorba bir diktatörlük vardır ve TKP halka zulmeden bu diktatörlüğe alternatif olarak UDC hükümeti önermekten dahi vazgeçmiştir. Bu tutum da cunta yönetimini meşru gören bir anlayıştan kaynaklanmaktadır."

TSİP bu mektupla birlikte, işbirliği ilişkileri bir düzene ve kurallara bağlandığında yayınlanmak üzere diğer demokrasi güçlerine seslenen kendi mukabil çağrı metnini verdi.

TSİP'in cuntaya değgin politikası bilindiği için tamamını vermeye gerek görmediğimiz bu bildiri taslağının sonunda şöyle deniliyordu.

"Cunta demokrasi güçlerinin kararlı mücadelesiyle alaşağı edilecek, iktidar anti-faşist cephenin eline geçecek ve ülkemizde demokratik hak ve özgürlükler tümüyle geçerli kılınacaktır."

Mayıs 1981'den Eylül 1981'e kadar, ne TKP'den ne de TİP'den TSİP'in işbirliği konusundaki önerilerine bir cevap çıktı. 12 Eylül'ün yıldönümü arefesinde TKP, aynı 1 Mayıs'da olduğu gibi, 3 parti arasında ortak bildiri yayınlanması önerisiyle geldi. TSİP, partiler arasındaki işbirliğinin yılda bir kaç kez ortak bildiriler yayınlanarak geçirilmesi ne razı olmayacağını bir daha tekrarladı. Ancak konunun önemini gözeten esnekliği elden bırakmayan TSİP 1 Mayıs'daki tutumunu sürdürdü. Ne ki TİP'de 1 Mayıs öncesindeki tutumunda ısrar edince ve TKP aynı 1 Mayıs'da olduğu gibi TSİP'in ikili bildiri yayınlanması önerisini reddince konu aynı 1 Mayıs'daki gibi sonuçlandı. Böylece TSİP'in işbirliği konusundaki esnek ve yapıcı tutumu bir kez daha kanıtlandı.

1981 Aralık başlarında TSİP taraflara bir takdim mektubuyla Siyasal Demokrasi İçin Program Taslağı önerisini ilettiler. Takdim mektubunda şöyle deniyordu.

"Partimiz cuntaya karşı mücadelesinin tek bir cephede merkezileştirilmesi sorununun bir an önce çözümü için yapılacakların zaman yitirmeksizin hayata geçirilmesi amacıyla somut bir "Demokrasi Cephesi Taslağı" hazırlamış ve bu taslağın ilk önce "Dörtlü İşbirliği"nin taraflarına i-

letilmesi kararını almıştır."

TSİP önerdiği toplantının teknik hususlarını görüşmek amacıyla bir ön toplantı çağrısı yaptı. Devrimci Demokratlar'ın teknik nedenlerle katılmadıkları bu ön toplantıda TİP ve TKP tarafları, görüşlerini sonra bildireceklerini belirttiler.

Ocak sonunda ise bilindiği gibi üst düzeyde 3'lü bir toplantı yapıldı ve ortak bir açıklama ile bir başka ortak metin yayınlandı. Ayrıca işbirliği ve cephe yolunda kararlar alındı.

Bu toplantı hakkındaki değerlendirmemizi geçen sayımızda yayınlamıştık. Toplantıdan sonra alınan kararların hayata geçirilmesi ve cephe yolunda yapıcı, sağlam adımların süratle atılması doğrultusunda, toplantının üstünden 3 aylık bir süre geçmiş olmasına rağmen kayda değer bir mesafe katedilmiş değildir. Dörtlü İşbirliği'nin bir program dahilinde bin an önce hayata geçirilmesi için tüm yapıcılığını ve kararlılığını seferber eden TSİP'in bu olumlu tutumu meselelerin çözüme ulaştırılmasına yetmemektedir.

Burada bir noktanın altını çizelim ki, TSİP işbirliği konularındaki olumlu tutumu nedeniyle kendine övünme payı asla çıkarmamakta, aksine olumsuzlukların aşılmasını endişeyle karşılamaktadır. Bu nedenle de olumsuzlukların aşılabilmesi için her imkana başvurmaktadır. Nitekim bu yazımız ve diğer benzerleri sırf bu amaçla kaleme alınmaktadır. Yaptığımız işçi sınıfımızı, halkı çok yakından ilgilendiren hayati önemdeki konuları, onların değerlendirmelerine sunmak ve böylece olumsuzlukların giderilmesinde yığınların aktif katkısını ve desteğini seferber etmektedir.

SONUÇ

Belirtelim ki, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, tıpkı siyasal birlik konusunda olduğu gibi demokratik işbirliği ve cephe konusunda yıllardır ısrarla ve inatla sürdürdüğü politikasını koruyacak, cephenin en geniş güçleri kucaklayacak biçimde gerçekleşmesi için, bu çok hayati, çok ivedi sorunun çözümünü yolunda adımlar atılması için kararlı ve ısrarlı olacaktır.

Bu nedenle, TSİP, -işçi sınıfı zemininde bulunsun veya bulunmasın- cuntaya karşı kararlı bir mücadeleyi önüne koymuş olan ve toplumsal ağırlık taşıyan tüm ilerici güçlerle ortak mücadele hedeflerini, ilkelelerini ve yöntemlerini görüşmeye, tartışmaya ve görüş birliği sağlandığı takdirde merkezi ve yerel planlarda anti-faşist işbirliğini, ikili, üçlü, dörtlü veya daha çok taraflı olarak gerçekleştirmeye hazırdır.